

Yvona Kreuzmannová: Na Žižkově se rodí kreativní čtvrť

25.11.2020

Bývalé lázně v Husitské ulici se mají proměnit v první český Dům tance. Podle ředitelky a zakladatelky Tance Praha si taneční umění takový prostor zaslouží.

Žižkov a tanec. Patří to k sobě?

Bezpochyby! Vnímám to jako „Žižkov v pohybu“. Pomalu se rodící kreativní čtvrť v dosud nehostinné části dolního Žižkova. To území je zapeklité, kolegové z Landscape festivalu nazvali okolí PONCE Gordickým uzlem a já nemohu než souhlasit. Nejasný, resp. neexistující urbanistický záměr, dopravní stavby bez vnímání potřeb obyvatel lokality, kde se drží bezdomovci a různé existence. Naši diváci mají občas strach z návratu večer nehostinnými místy. Usilujeme i proto o kultivaci prostor, propojení aktivit, které vdechují těmto místům nový život – je tu řada skvělých sousedů a někteří mají krásné plány.

Máte na mysli třeba tzv. "Žižkovský Highline"?

Ano, to byl počín, který si zaslouží udržitelnost. Nedávno převzali péči o propojení cesty od PONCE na cyklostezku majitelé Krenovky, dodejme velmi osvědčení vlastníci. Společnými silami jsme několikrát v tomto roce vyčistili, vysekali a kultivovali celou pěší trasu, a navíc ji osadili květinami na zkušební úseku v inspiraci Pietem Oudolfem (Dutch New Wave). Krenovka ožije již příští rok, přestěhovali jsme tam své administrativní zázemí a brzy nám rekonstruují část objektu na zkušebnu – Studio Krenovka. Ve stejné budově se zabydlí Unijazz a další část objektu bude patřit výtvarníkům a věřím, že i dalším neziskovkám,

kteří stojí o příjemné soužití v novém uměleckém centru.

Stane se z dolního Žižkova centrum tanečního umění?

Raději bych řekla centrum živého umění. Dialog žánrů je vždy obohacující a fakt, že na dolní Žižkov zamířil právě tanec, je zcela větší náhoda. Před 20 lety jsme tu otevřeli PONEC – divadlo pro tanec – jehož renomé ve světě výrazně stoupá. To je výhoda nonverbálního umění, nepotřebuje překlad. Letos, kdy scénická umění trpí nejvíc, co jsem za 30 let v oboru zažila, jsme získali další prestižní ocenění české taneční tvorby – hned tři díla byla vyhodnocena mezi TOP20 na evropské platformě mladých choreografů Aerowaves. Podotýkám, že z více než 600 přihlášených děl – to je nevídaný úspěch na tak malou zemi. Všechna oceněná díla, shodou okolností, uvádíme v PONCI a navazují na dvě, která uspěla loni. Takže ano, chcete-li zažít mezinárodně uznávaný tanec, přijďte na Žižkov! PONEC nabízí všech pět nejúspěšnějších děl mladých choreografů posledních dvou let.

Která to jsou?

PLI Viktora Černického, LeT Markéty Stránské, Jámu Ivovou Sabiny Bočkové & Johany Pockové, Roselyne Cécile Da Costa i Nepřestávej Terezy Lenerové Hradilkové. Ovšem výčet úspěšných inscenací je bohatší, desítky repríz v zahraničí mají za sebou např. i GUIDE Věrky Ondrašíkové, KOREKCE Jiřího Havelky, ale také např. inscenace pro rodiny s dětmi Karneval zvířat Báry Látalové. Neumíte si představit, jak moc si přeju, abychom je i mnohá další mohli znova divákům nabízet živě.

V Husitské ulici chcete otevřít Dům tance. Bude mít nějaké rysy pověstného žižkovského „genia loci“?

Záleží, co máte na mysli „geniem loci“. Původní ráz budovy – jedněch z nejstarších lázní, kde se koupal i Franz Josef I? Nepochybně ano, architekti ze Studia Reaktor citlivě pojali soulad zájmu veřejného užití a profesního zázemí špičkovému umění, pro oba účely wellness nemůže chybět, stejně jako zachování drobných prvků původní architektury i dispozic budovy. Genius loci této čtvrti? Pavlače (pavlačové atrium je součástí projektu), Žižkovští Pepíci a tančírny nebo třeba původní vinice? Nevím, na co při průzkumech ještě narazíme, ale jedno vím jistě: Žižkov mě baví.

Jak dlouho už o Domu tance v Praze sníte?

Prakticky od chvíle, kdy jsme dokončili rekonstrukci PONCE. Začali jsme vnímat, že divadlo bez zázemí nemůže dostát nárokům tanečních profesionálů, kteří potřebují plnohodnotný produkční dům tance – dancehouse, kde budou zkušebny, dílny, technologické zázemí i zajištěná péče o tělo, jejich nejdůležitější a křehký nástroj. Zkoumala jsem různé možnosti, nejlépe se to rýsovalo za ministra kultury Ilji Šmída, který vnímal potřeby oboru a pokoušel se zkoumat šance na využití bývalého Klárova ústavu. Bohužel ta budova byla nevyhovující, nedalo se tam nic instalovat.

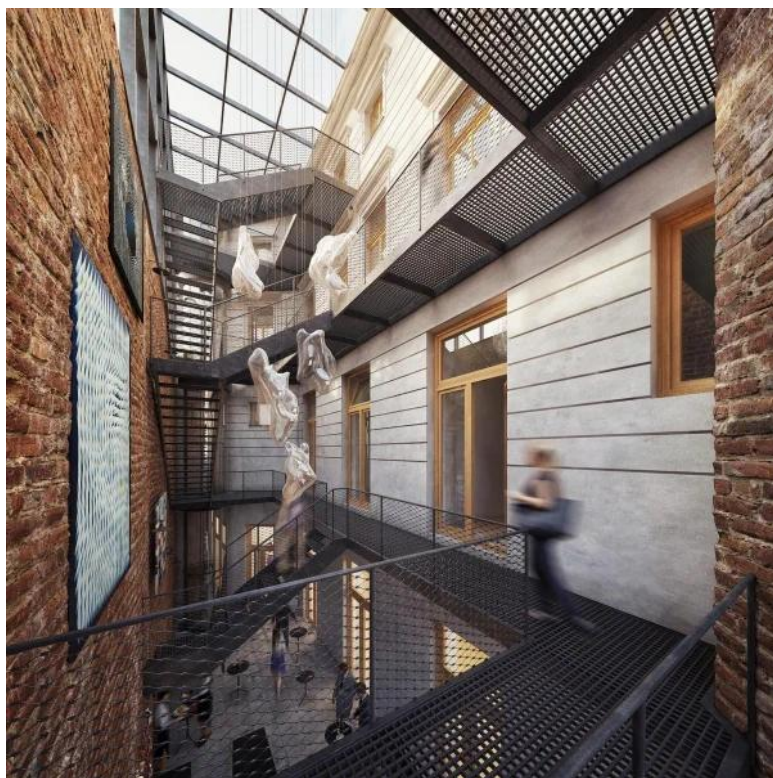
Jak si takový Dům tance představit? Setkáme se tam třeba i s klasickým baletem?

lasický balet má své zázemí v repertoárových divadlech po celé ČR, tedy zabezpečených městy či státem. Velmi mu to přeji, práce tanečníků je tvrdá bez ohledu na žánr. Dům tance funguje na jiné bázi – podporuje široké žánrové spektrum nezávislé scény, tzn. tvůrců, kteří působí na „volné noze“. To jsou lidé riskující pro svobodnou tvorbu velmi mnoho, každopádně rezonují nejen pro naše publikum, ale i zahraniční, je to jeden z nejúspěšnějších segmentů našeho současného umění v mezinárodním kontextu. Současné taneční a pohybové umění má otevřenou náruč všem technikám od contemporary přes balet po třeba bojová umění, jógu či hip hop.

Co bude Dům tance nabízet veřejnosti?

Na prvním místě kultivaci lokality, která ostudně chátrá. V plánu je napojení na cyklostezku přímo z Husitské ulice, kavárna i wellness. A samozřejmě nabídka zážitků zprostředkovaných profesionálními umělci – otevřené zkoušky, lekce pro veřejnost všech věkových kategorií, pozvánky na „work in progress“, debaty, čítárnu či knihovnu/studovnu, vše je ve fázi projektu.

V jakém časovém horizontu s otevřením žižkovského Domu tance počítáte?

Kdyby mělo být po mém, v roce 2023 otvíráme. Bylo by to skvělé, takové zázemí tu strašně chybí. Projektovat by se mělo začít příští rok, už nyní jsme zadali architektonickou studii, ale vše podléhá mnoha faktorům – fundraising, výběrová řízení na dodavatele, projekty pro stavební povolení i provádění stavby a pak teprve realizace rekonstrukce jako takové. Je to majetek města svěřený městské části, naše role je zprostředkovat financování investic a garantovat provoz, v tom je naše know-how. Výběrová komise nám dala logicky delší čas, tuším 7 let, ale my budeme spěchat.

Českému tanečnímu umění podle vás chybí institucionální zázemí. Jak se tomuto oboru daří prosadit na tuzemské či mezinárodní scéně?

Současný tanec zažívá neuvěřitelný boom a sbírá jeden zahraniční úspěch za druhým, je to velice perspektivní obor a zaslouží si podmínky pro svůj rozvoj. Nejedna hojně dotovaná oblast umění poněkud stagnuje či tápe, taneční a pohybové umění hraje prim. A to ve své diverzitě od současného tance přes pohybové či fyzické divadlo až po nový cirkus.

Jaké trendy současného tance jsou pro vás inspirativní?

Já miluju právě tu různorodost, osobitost a autentičnost výpovědí umělců v našem oboru. Co umělec, to originál, jiné vzdělání, jiný background, jiný pohled na svět.

Pozorujete nějaký vliv letošní pandemické krize na taneční umění? Vidíte například potenciál v propojení tance a videotvorby?

avření divadel je tvrdou ránou pro náš obor, jakkoli oceňuji významnou pomoc od ministerstva kultury i města Prahy. Mohli jsme leccos kompenzovat, ale pro umělce je zásadní kontakt s divákem. Živý kontakt – ten žádné video nenahradí. Samozřejmě jsme přešli na řadu online formátů, ale můj názor to nezměnilo. Nejde jen o představení, ale také oblíbené středy otevřené pro veřejnost, kdy do PONCE chodí senioři, pak děti a v neposlední řadě laičtí zájemci o lekce contemporary. Ty např. nabízíme online formou Zoomu a těší nás zájem aktivních diváků zatančit si aspoň v obýváku. Vracíme se také k interaktivním online nabídkám pro děti a rodiče s dětmi a snažíme se vyjít vstříc školám, na nichž naši umělci působí, dlouhodobě odvádějí skvělou práci např. na ZŠ Cimburkova.

Daří se vám v rámci letošních restrikcí najít alternativní řešení pro taneční festivaly, které pořádáte?

Daří, stojí to strašně energie a pochopitelně rizik spojených s nejistotou, co kdy bude možné realizovat. Ale podařilo se nám v červnu i na konci září uspořádat Plíce Žižkova, rozsáhlý site-specific projekt v němž taneční, novocirkusová a hudební umělci oživili řadu instalací na trasách Landscape festivalu, to mělo skvělý ohlas a dokončujeme i zajímavý videodokument. Uvedli jsme plánovanou premiéru v červnu i přizpůsobené formáty několika inscenací v PONCI, festival TANEC PRAHA výrazně podpořil účinkování českých a slovenských umělců v regionech – kromě Prahy se konal v dalších 17 městech a obcích ČR.

Hůř je na tom Česká taneční platforma, další posunutí termínu jsme naplánovali až na květen 2021, ale zajímavý formát online vysílání rozhovorů se zahraničními moderátory a ukázkami z děl našich umělců přinejmenším vzbudil pozornost a nalákal na návštěvu Prahy na příští rok.

Jak strávíte letošní Vánoce a na co se nejvíc těšíte?

Každým rokem se snažím být s matkou (93 let) a rodinou, pak se opět ponořím do práce. Těším se, až budu moci opět volně cestovat, plánuji s dcerou Afriku, můj oblíbený kontinent plný autentických kulturních tradic. Pokud to půjde.

Dáváte si novoroční předsevzetí?

Jen to ne! Jakkoli mám velké vize a věřím, že je dokážu naplnit, netlačím na pilu. Beru věci tak, jak se stanou, a dobře vím, že štěstí přeje připraveným, a to zpravidla jsem. Pracuji na tom, aby se ze mě „workoholika“ stal někdo „normální“, kdo se více zaměří i na sebe a soukromí, protože veřejně-prospěšné služby, ať už je děláte v kultuře, sociální či jiné sféře, vás velmi pohltí a vysávají, o tom mohou mnozí kolegové vyprávět. Mám skvělý tým a mou snahou je postupně předávat stále více kompetencí na mladší generaci, mám v ni velkou důvěru.

Co byste přála tanečnímu oboru v České republice do příštích let?

Neutuchající energii, nápady, skvělé talenty a úzkou spolupráci i vzájemnou podporu napříč žánry. Respekt, jak mezi sebou, tak ze strany politiků a široké veřejnosti. Adekvátní profesionální podmínky pro tvorbu, uznání významné role tanečního a pohybového umění pro společnost, zdravou mysl i tělo, vzdělávání, integraci, inkluzi, udržitelnost, well-being. Takže nekonečné řady příznivců a podporovatelů.

Yvona Kreuzmannová se narodila 21. 4. 1963 v Praze, studovala cestovní ruch na Vysoké škole ekonomické, odkud přešla na taneční katedru HAMU k bádání o teorii, historii a dramaturgii. Roku 1990 získala roční stipendium v Paříži, kde se definitivně rozhodla pořádat mezinárodní festival TANEC PRAHA. Roku 1991 založila stejnojmenné občanské sdružení a rozšířila jeho aktivity o Českou taneční platformu, a nakonec o první stálou scénu pro tanec, divadlo PONEC.